

Talousarviokehys 2022 - 2024

Sipoon kunta

Kunnanhallitus 21.6.2021

Sisällysluettelo:

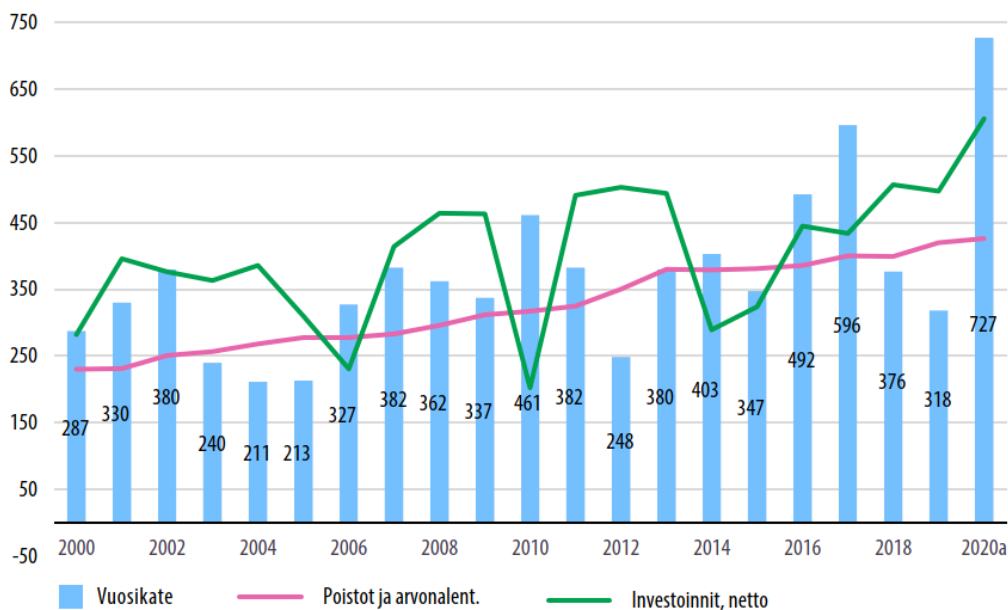
1.	Kuntatalousohjelma 2022 - 2025	3
2.	Sipoon kunnan lähtökohdat.....	5
	Väestö.....	5
	Sipoon kunnan vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelma ja tilinpäätös 2020	5
	Verotulot	5
	Valtionosuudet.....	6
3.	Vuoden 2022 kehys.....	6
	Suunnitelmavuodet 2023 ja 2024	9
4.	Investoinnit.....	10
5.	Rahoituslaskelma, lainakanta	12
6.	Sisäiset erät	15
7.	Toiminta ja tavoitteiden määrittely talousarviossa 2022 ...	16
8.	Aikataulu, tärkeimmät päivämäärät talousarvion valmistelussa	16

Vuoden 2022-2024 talousarviokehys

1. Kuntatalousohjelma 2022 - 2025

Kuntatalouden vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia heikensi kuntien verotulojen ja maksutulojen kehitystä ja lisäsi sosiaali- ja terveydenhuollon menoja, mutta aiheutti kuntatalouteen myös säästöjä joissakin toiminnoissa. Valtio tuki kuntia koronapandemian johdosta voimakkaasti; yhteensä noin 3 mrd. euron edestä. Valtaosa tuista (noin 1,5 mrd. euroa) kohdennettiin kuntatalouteen valtionosuuksien kautta.

Kuntatalouden yhteenlaskettu toimintakate eli nettomenot olivat vuonna 2020 noin -30,6 mrd. euroa. Toimintakate heikkeni noin 900 milj. eurolla eli noin 3 prosentilla vuoteen 2019 verrattuna. Toimintakatteen heikkenemistä selittää toimintatuottojen noin 1,6 prosentin lasku sekä toimintakulujen 2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli kuitenkin tilinpäätösarvioiden mukaan noin 4,6 mrd. euroa positiivinen, mikä tarkoittaa noin 2,3 mrd. euron kasvua vuoteen 2019 verrattuna. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli tilinpäätösarvotietojen perusteella noin 1,7 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2019 vastaava luku oli noin 0,3 mrd. euroa negatiivinen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirrolla kunnista hyvinvointialueille on erittäin merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa käyttötaloustulojen ja -menojen taso ja rakenne muuttuvat merkittävästi.

Kunnan tuloslaskelman muodostuminen	Nykytilanne, milj. €	Uudistuksen jälkeen, milj. €	Muutos, milj. €
Toimintakate + poistot	-35 093	-14 458	20 635
Kunnallisvero (12,39 %-yksikön siirto)	21 206	8 365	-12 841
Yhteisövero	2 023	1348	-674
Kiinteistövero	2 028	2 028	0
Peruspalvelujen valtionosuus (VM)	7 922	2 598	-5 324
Vos-muutosrajoitin	0	-4	-4
Veromenetysten korvaus	2 601	761	-1 840
Valtionosuus, OKM	-60	-60	-60
Rahoituserät, netto	337	337	337
Verotuskust. alentuminen (kunnat)	0	70	70
Vos-järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0
Vuosikate – poistot (tasapainotila)	963	985	22

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2020–2025, mrd. euroa, käyvin hinnoin

Tuloksen muodostuminen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Toimintakate	-30,8	-31,2	-33,0	-12,9	-13,1	-13,3
2. Verotulot	23,9	25,1	25,4	13,4	12,8	13,1
3. Valtionosuudet, käyttötalous	11,0	10,0	10,5	3,1	3,2	3,3
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
5. Vuosikate	4,6	4,4	3,3	4,1	3,4	3,5
6. Poistot	-3,0	-3,1	-3,2	-3,0	-3,1	-3,2
7. Satunnaiset erät, netto	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	1,6	1,4	0,2	1,2	0,4	0,3
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,6	4,4	3,3	4,1	3,4	3,5
10. Satunnaiset erät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Tulorahoitus, netto	4,2	4,0	2,9	3,8	3,0	3,1
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,7	-5,7	-5,7	-4,8	-4,9	-5,0
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
15. Investoinnit, netto	-4,7	-4,8	-4,8	-3,9	-4,0	-4,1
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-0,5	-0,7	-1,9	-0,2	-0,9	-1,0
17. Lainakanta	23,5	24,2	26,0	21,5	22,4	23,4
18. Kassavarat	7,9	7,9	7,9	7,4	7,4	7,4
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	15,6	16,3	18,1	14,2	15,1	16,0

Kuntatalouden 2021 toimintamenojen kasvun arvioidaan kiihtyvän noin 4,7 prosenttiin. Kuntatalouden menot kasvavat vuonna 2021 tuloja nopeammin. Vuosikate laskee hieman viime vuodesta, mutta riittää kattamaan poistot ja arvonalentumiset. Kuntatalouden nettoinvestointien arvioidaan pysyvän korkealla tasolla, vaikka niiden kasvuvauhti hidastuu

huomattavasti. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 0,7 mrd. euroa negatiiviseksi vuonna 2021, kun se viime vuonna oli -0,5 mrd. euroa. Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2022, kun koronapandemian hoitoon vaadittavat lisäpanostukset poistuvat suurimmaksi osaksi. On kuitenkin todennäköistä, että kuluvalta vuodelta siirtyy ensi vuodelle hoito- ja palveluvelkaa, jonka suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan.

Kuntatalouden nettomenojen kasvun arvioidaan olevan 7,1 prosenttia vuodesta 2020 vuoteen 2022.

2. Sipoon kunnan lähtökohdat

Väestö

Väestö	Lkm	Muutos	Kehitys% vuositasolla
31.12.2011 toteutunut	18 526		
31.12.2012 toteutunut	18 739	213	1,1 %
31.12.2013 toteutunut	18 914	175	0,9 %
31.12.2014 toteutunut	19 034	120	0,6 %
31.12.2015 toteutunut	19 399	365	1,9 %
31.12.2016 toteutunut	19 922	523	2,7 %
31.12.2017 toteutunut	20 310	388	1,9 %
31.12.2018 toteutunut	20 666	356	1,8 %
31.12.2019 toteutunut	21 170	504	2,4 %
31.12.2020 toteutunut	21 687	517	2,4 %
30.4.2021 toteutunut	22 021	334	1,5 %
31.12.2021 talousarvio	22 100	79	1,9 %
31.12.2022 talousarvio	22 600	1430	2,3 %
31.12.2023 talousarvio	23 100	500	2,2 %
31.12.2024 talousarvio	23 600	500	2,2 %

Sipoon kunnan vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelma ja tilinpäätös 2020

Kuluvan vuoden 1. osavuosisikatsauksen ennusteiden mukaan vuosi 2021 on alijäämäinen -1,9 M€ (TA2021 - 2,5 M€).

Vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos oli 1,3 M€ ja ylijäämä 2,7 M€. Kunnan taseeseen kertyneet ylijäämät 19,8 M€. Tilinpäätökseen sisältyi 7,6 M€ valtion koronatukia ja 5,6 M€ ylimääräisiä poistoja.

Verotulot

Sipoon kunnan verotulot on tässä vaiheessa arvioitu pelkästään Kuntaliiton kuntakohtaiseen verotuloarvioon perustuen (KI 5/2021). Kuntaliiton verotuloennusteet täydennetään elokuussa kunnan omilla tiedoilla.

1000 eur	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 Ennuste	2022 Kehys	2023 Kehys	2024 Kehys
Kunnallisvero	88 839	92 585	94 560	96 536	102 493	107 377	112 404
Kiinteistövero	10 016	9 111	10 900	10 391	10 006	10 006	10 006
Yhteisövero	4 366	5 349	4 540	6 898	5 741	5 575	5 797
Yhteensä	103 221	107 044	110 000	113 825	118 240	122 958	128 207
Kehitys %	4,3	3,7	6,3	3,4	3,9	4,0	4,3

Valtionosuudet

Vuoden 2021 ennusteessa on huomioitu valtionosuuspäätökset, mutta valtionavustuksia koronamenoihin ei tässä vaiheessa vielä ole arvioitu. Kunnat voivat hakea näitä avustuksia elokuusta lähtien.

1000 eur	2019 TP	2020 TP	2021 TA	2021 Ennuste	2022 Kehys	2023 Kehys	2024 Kehys
Valtionosuudet	15114,2	23 569	18 236	17 606	17 879	17 879	17 879
Kehitys %	12,9	55,9	-22,6	-3,5	1,6	0,0	0,0

3. Vuoden 2022 kehys

Kehyksessä on huomioitu a) indeksikorotukset (kuluttajahinta, peruspalvelut, sopimuskorotukset) ja b) sopeutusohjelmassa esitettyjä toimenpiteitä sekä c) väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä, palvelutarpeen kasvusta (lähinnä ikärakenteen muutos) aiheutuvat lisämäärärahatarpeet.

Lisäksi kehyksessä on huomioitu yhden prosentin tuottavuustavoite, joka on laskettu osaston toimintakatteesta. Tuottavuustavoitteessa voidaan myös huomioida tulojen lisäykset.

Indeksikorotukset vuosina 2022 – 2024 ja lisämäärärahaesitykset aiheuttavat sen, että sopeuttamistoimista huolimatta kunnan menot kasvavat verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Verrattuna vuoden 2021 ennusteeseen nettomenot pysyvät samalla tasolla. Indeksikorotukset menoihin on arvioitu valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan.

Kehykseen ei sisälly HSL:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman mukaista 1,2 M€:n lisäystä Sipoon kuntaosuuteen verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon. Vaihtoehtona kuntaosuuksien korottamiselle on lisälainanotto.

Kehyksessä ei ole huomioitu sote-uudistuksen vaikutuksia kunnan talouteen ja laskelmiin. Jos uudistus toteutuu siten, että hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023, laaditaan taloussuunnitelmavuosille 2023 ja 2024 uudet laskelmat.

Kehyksessä osastojen esityksiä on karsittu yhteensä 3,08 M€:lla (karsinnat + tuottavuustavoite).

Jos vuoden 2021 talousarvio toteutuu osavuositarkastus 1:n ennusteen mukaisesti, on toimintakate ei heikkene vuonna 2022. Kasvu tilinpäätösvoudesta 2020 vuoden 2022 kehykseen on 9,1 prosenttia kun sen koko kuntasektorilla ennustetaan olevan 7,1. Sipoon kustannuksia verrattuna koko kuntasektoriin lisää väestön kasvu.

Tuloslaskelma vuodelle 2022 ja vuosille 2023 – 2024:

	TP '20	TA '21	Enn. '21	Kehys '22	TS '23	TS '24
Toimintakate	-114 306	-121 367	-124 613	-124 831	-128 912	-130 757
Verotulot	107 044	109 513	113 800	118 240	122 950	128 200
Valtionosuudet	23 569	18 276	17 606	17 879	17 879	17 879
Rahoitustuotot ja -kulut	528	35	-457	249	158	81
Korkotuotot	79	50		50	50	50
Muut rahoitustuotot	944	895		931	931	931
Korkokulut	-470	-900		-720	-810	-887
Muut rahoituskulut	-25	-10		-13	-13	-13
Vuosikate	16 836	6 457	6 336	11 537	12 075	15 403
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7969	-8137	-9237	-9250	-9 300	-9 400
Arvonalentumiset	-5627					
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilikauden tulos	3 240	-1 680	-2 901	2 287	2 775	6 003
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-11277	1339	1000	1200	1 200	1 200
Varausten lisäys (-) tai vähenny	12700					
Pakollisten var. lis./väh.						
Rahastojen lisäys/väh.						
Tilikauden yli-/alijäämä	4 663	-341	-1 901	3 487	3 975	7 203
	TP '20	TA '21	Enn. '21	Kehys '22	TS '23	TS '24
Toimintakate	-114 306	-121 367	-124 613	-124 672	-130 903	-132 388
Verotulot	107 044	109 513	113 800	118 240	122 950	128 200
Valtionosuudet	23 569	18 276	17 606	17 879	17 879	17 879
Rahoitustuotot ja -kulut	528	35	-457	281	218	177
Korkotuotot	79	50		50	50	50
Muut rahoitustuotot	944	895		931	931	931
Korkokulut	-470	-900		-687	-750	-791
Muut rahoituskulut	-25	-10		-13	-13	-13
Vuosikate	16 836	6 457	6 336	11 728	10 143	13 869
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7969	-8137	-9237	-9250	-9300	-9400
Arvonalentumiset	-5627					
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilikauden tulos	3 240	-1 680	-2 901	2 478	843	4 469
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-11277	1339	1000	1200	1200	1200
Varausten lisäys (-) tai vähennys	12700					
Pakollisten var. lis./väh.						
Rahastojen lisäys/väh.						
Tilikauden yli-/alijäämä	4 663	-341	-1 901	3 678	2 043	5 669

Sipoon Vesi-liikelaitoksen tulosta parantava vaikutus on 0,6 – 0,7 milj. euroa.

Maanmyyntitulot

Myyntituotoiksi on arvioitu 5,2M€/2022.

Tuloslaskelman mukainen osastokohtainen kehys (toimintakate):

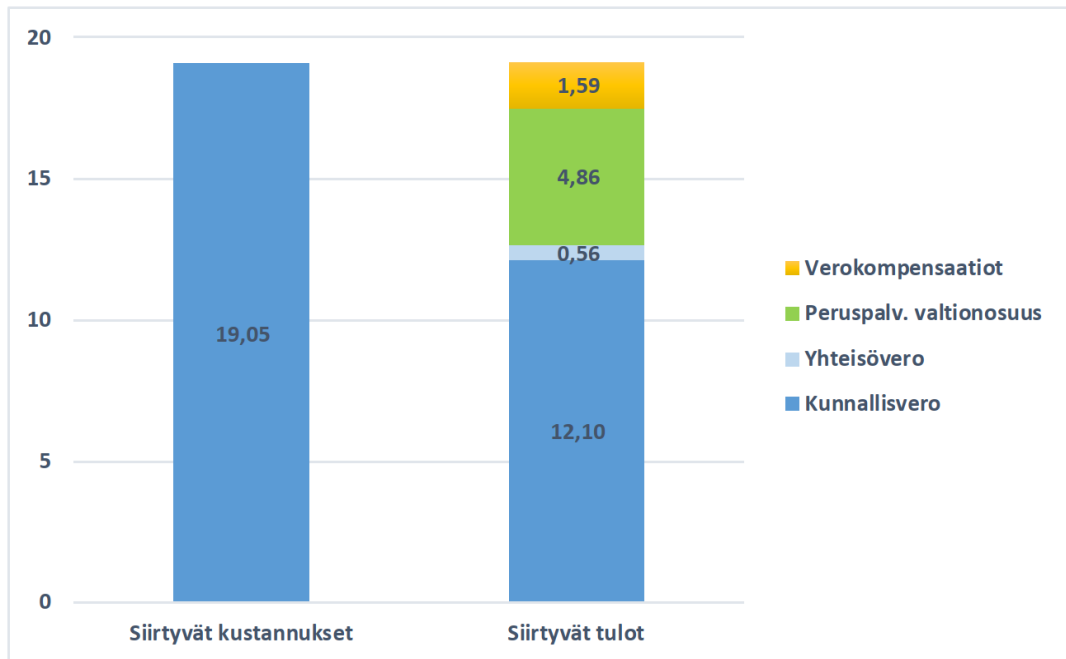
OSASTON TOIMINTAKATE 1 000€	TP 2020	TA 2021	ENN 2021	Kehys 2022	muutos % TA/KEHYS	TS 2023	TS 2024
Keskusvaalilautakunta		- 11	- 11	25		25	25
Tarkastuslautakunta	- 41	- 41	- 41	42		36	37
Kunnanhallitus	723	- 845	- 1 045	684	-19 %	651	817
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	- 60 068	- 60 908	- 64 138	62 927	3 %	65 846	66 274
Sivistysvaliokunta	- 50 794	- 53 853	- 53 662	55 249	3 %	56 690	57 800
Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta	- 6 784	- 8 210	- 8 197	8 535	4 %	8 430	8 650
Sipoon Vesi	2 414	2 501	2 482	2 582	3 %	2 723	2 802

OSASTON TOIMINTAKATE 1 000€	TP 2020	TA 2021	ENN 2021	Kehys 2022	muutos % TA/KEHYS	TS 2023	TS 2024
Keskusvaalilautakunta		- 11	- 11	25		25	25
Tarkastuslautakunta	- 41	- 41	- 41	42		36	37
Kunnanhallitus	723	- 845	- 1 045	635	-25 %	1 467	1 398
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	- 60 068	- 60 908	- 64 138	62 891	3 %	66 395	66 834
Sivistysvaliokunta	- 50 794	- 53 853	- 53 662	55 150	2 %	56 690	57 800
Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta	- 6 784	- 8 210	- 8 197	8 561	4 %	9 057	9 140
Sipoon Vesi	2 414	2 501	2 482	2 582	3 %	2 723	2 802

Suunnitelmavuodet 2023 ja 2024

Suunnitelmavuosiin vaikuttaa tulossa oleva sote-uudistus, joka muuttaa kunnan talouden rakenteen oleellisesti.

Siirtyvät kustannukset ja tulot ovat yhtä suuret koko maan tasolla (vuoden 2020 arviolaskelma, mrd. euroa)

Vuosien 2023 ja 2024 kehyslaskelmat päivitetään sote-uudistuksen mukaisiksi elokuussa.

4. Investoinnit

	0 TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	- 22 239	-18 975	-13 940	-20 355	-19 105
Maanosto	- 1 039	-1 600	-2 500	-2 500	-2 500
Irtain omaisuus, yhteensä	- 961	-1 515	-1 180	-1 150	-1 150
Osakkeet ja osuudet, yhteensä	790	-80	-80	-80	-80
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-23 449	-22 170	-17 700	-24 085	-22 835
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	5 459	5 200	5 200	5 200	5 200
Investoinnit yhteensä, netto	- 17 990	-16 970	-12 500	-18 885	-17 635

	0 TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	- 22 239	-18 975	-13 440	-19 805	-18 755
Maanosto	- 1 039	-1 600	-2 500	-2 500	-2 500
Irtain omaisuus, yhteensä	- 961	-1 515	-1 180	-1 150	-1 150
Osakkeet ja osuudet, yhteensä	790	-80	-80	-80	-80
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-23 449	-22 170	-17 200	-23 535	-22 485
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	5 459	5 200	5 200	5 200	5 200
Investoinnit yhteensä, netto	- 17 990	-16 970	-12 000	-18 335	-17 285

Investoinnit 2022 - 2024	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	- 22 239	-18 975	-11 840	-19 405	-21 280
Maanosto	- 1 039	-2 500	-2 750	-3 050	-2 950
Irtain omaisuus, yhteensä	- 961	-1 930	-1 180	-1 150	-1 150
Osakkeet ja osuudet, yhteensä	790	-1 080	-80	-80	-80
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-23 449	-24 485	-15 850	-23 685	-25 460
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	5 459	5 200	5 200	5 200	5 200
Investoinnit yhteensä, netto	- 17 990	-19 285	-10 650	-18 485	-20 260

Investoinnit 2022 - 2024	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	- 22 239	-18 975	-11 840	-19 405	-21 280
Maanosto	- 1 039	-2 500	-2 750	-3 050	-2 950
Irtain omaisuus, yhteensä	- 961	-1 930	-1 180	-1 150	-1 150
Osakkeet ja osuudet, yhteensä	790	-1 080	-80	-80	-80
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-23 449	-24 485	-15 850	-23 685	-25 460
Bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi	- 2 304	-5 900	-7 055	-7 000	-6 000
Bruttoinvestoinnit yhteensä, Kunta ja Vesi	-25 753	-30 385	-22 905	-30 685	-31 460
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	5 459	5 200	5 200	5 200	5 200
Rahoitusosuudet investointeihin	455	23			
Investoinnit yhteensä, netto	-19 839	-25 162	-17 705	-25 485	-26 260

5. Rahoituslaskelma, lainakanta

	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 836	6 336	11 537	12 075	15 403
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjauserät	-5274	-4700	-4700	-4700	-4700
Toiminnan rahavirta	11 562	1 636	6 837	7 375	10 703
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-25 753	-30 385	-22 905	-30 685	-31 460
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455	23			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5459	5200	5 200	5200	5200
Investointien rahavirta	-19 839	-25 185	-17 705	-25 485	-26 260
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 277	-23 549	-10 868	-18 110	-15 557
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000	34 900	24 700	33 300	32 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 356	-11 680	-13 420	-15 190	-17 220
Nykyiset lainat		-8 680	-8 930	-8 230	-6 930
Uudet lainat		-3 000	-4 490	-6 960	-10 290
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 000	0			
Lainakannan muutokset	3 644	23 220	11 280	18 110	15 480
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 905				
Rahoituksen rahavirta	1 739	23 220	11 280	18 110	15 480
Rahavarojen muutos	6 887	-329	412	0	-77
Lainakanta	109 400	132 620	143 900	162 010	177 490
korkokulut 0,5%:lla		663	720	810	887

	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 836	6 336	11 578	12 143	15 506
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjaukset	-5274	-4700	-4700	-4700	-4700
Toiminnan rahavirta	11 562	1 636	6 878	7 443	10 806
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-24 277	-22 170	-17 700	-24 085	-22 835
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6294	5200	5 200	5200	5200
Investointien rahavirta	-17 528	-16 970	-12 500	-18 885	-17 635
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 966	-15 334	-5 622	-11 442	-6 829
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000	32 900	18 200	27 200	24 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 356	-11 680	-13 220	-14 340	-15 760
Nykyiset lainat		-8 680	-8 930	-8 230	-6 930
Uudet lainat		-3 000	-4 290	-6 110	-8 830
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 000	0			
Lainakannan muutokset	3 644	21 220	4 980	12 860	8 240
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 905				
Rahoituksen rahavirta	1 739	21 220	4 980	12 860	8 240
Rahavarojen muutos	6 887	5 886	-642	1 418	1 411
Lainakanta	109 400	130 620	135 600	148 460	156 700
korkokulut 0,5%:lla		653	678	742	784

	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 836	6 336	11 737	10 151	13 876
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjauserät	-5274	-4700	-4700	-4700	-4700
Toiminnan rahavirta	11 562	1 636	7 037	5 451	9 176
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-24 277	-22 170	-17 200	-23 535	-22 485
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6294	5200	5 200	5200	5200
Investointien rahavirta	-17 528	-16 970	-12 000	-18 335	-17 285
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 966	-15 334	-4 963	-12 884	-8 109
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000	32 900	18 200	27 200	24 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 356	-11 680	-13 220	-14 340	-15 760
Nykyiset lainat		-8 680	-8 930	-8 230	-6 930
Uudet lainat		-3 000	-4 290	-6 110	-8 830
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 000	0			
Lainakannan muutokset	3 644	21 220	4 980	12 860	8 240
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 905				
Rahoituksen rahavirta	1 739	21 220	4 980	12 860	8 240
Rahavarojen muutos	6 887	5 886	17	-24	131
Lainakanta	109 400	130 620	135 600	148 460	156 700
<u>korkokulut 0,5%:lla</u>		653	678	742	784

6. Sisäiset erät

Osastojen raamiin on sisällytetty sisäiset kustannukset ko. palveluiden kustannusten kattamiseksi. Sisäisten kustannusten tarkoitus on ohjata ko. osastoa käyttämään sisäisiä palveluja taloudellisesti tarpeensa mukaisesti.

Suurin sisäinen kustannus syntyy osaston käyttämien kiinteistöjen pääoma- ja yllä-pitokustannuksista. Ne riippuvat suurimmaksi osaksi käytössä olevan tilan suuruudesta eli tilatehokkuudesta. Tilatehokkuuteen ja sisäiseen vuokraan voi vaikuttaa eniten tilojen käyttäjä suunnittelemalla investointikustannuksia tehokkaasti. Osastoille vyörytettävien sisäisten kustannusten määrä lajeittain on esitetty alla olevassa taulukossa:

1 000 €	Sis. Vuokrat, ylläp		Sis. Vuokrat, pääom		Sis. Vuokrat, maa		It-kustannukset		Ruokapalvelu		Yhteensä	
	TA2021	2022	TA2021	2022	TA2021	2022	TA2021	2022	TA2021	2022	TA2021	2022
SISÄISET TUOTOT												
Kunnanjohto			9 511	9 749							9 511	9 749
Taha							4 714	5 441			4 714	5 441
Keke					248	252					248	252
Sote									3 407	3 453	3 407	3 453
Sivi											-	-
Teky	8 623	8 652									8 623	8 652
Yhteensä	8 623	8 652	9 511	9 749	248	252	4 714	5 441	3 407	3 453	26 503	27 546
SISÄISET KULUT												
Taha	410	423	166	171	4	4	675	694			1 255	1 293
Keke	130	176	-	-	-	-	280	310			409	485
Sote	1 559	1 650	1 683	1 683	44	44	1 395	1 745	555	588	5 236	5 710
Sivi	6 028	5 836	7 627	7 855	199	202	1 801	1 964	2 852	2 865	18 507	18 722
Teky	497	567	35	41	1	1	562	728			1 095	1 337
Yhteensä	8 623	8 652	9 511	9 749	248	252	4 714	5 441	3 407	3 453	26 503	27 546

7. Toiminta ja tavoitteiden määrittely talousarviossa 2022

Talousarvion tekstiossa laaditaan JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -suosituksen mukaisesti.

Sitovien tavoitteiden lähtökohtana tulee olla kunnan voimassa oleva strategia ja niiden tulee olla linjassa valtuuston vahvistaman strategian kanssa. Lisäksi valiokunnan tulee esittää, miten sitovat tavoitteet saavutetaan sekä miten tavoitteen toteutuminen mitataan.

Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja määrärahojen tulee olla kuntalain edellyttämällä tavalla yhteydessä toisiinsa. Tavoitteet tulee asettaa selkeästi ja tavoitteiden saavuttamisen arviointiin käytettävien mittareiden tulee mahdollistaa toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisuuden arviointi. Tavoitteiden tulee olla kunnan palvelutoiminnan kannalta keskeisiä, laajuudeltaan ja vaativuudeltaan yhteneväisiä sekä tärkeydeltään vertailukelpoisia.

Vuoden 2022 talousseurantaan on määriteltävä osastoittain ja tulosalueittain oleelliset tunnusluvut, joita seurataan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tunnuslukujen on oltava vertailukelpoisia ja läpinäkyviä. Vuosittain on mahdollista vaihtaa joitakin tunnuslukuja kulloinkin voimassa olevien painopistealueiden mukaan.

8. Aikataulu, tärkeimmät päivämäärät talousarvion valmistelussa

21.6.2021	Kunnanhallituksen käsittely, Kehys TA 2022-2024
7.9.2021	TA 2022 v 1.0 valmis, osastoittain
14-25.9.2021	Valiokuntakäsittelyt (TA ja osavuositarkastus, molemmissa mukana käyttötalous, investoinnit ja HTV)
11-12.10.2021	Kunnanhallituksen TA 2022 käsittely, seminaari
15.11.2021	Valtuusto, talousarvion I käsittely, vero%, elokuun osavuositarkastus

13.12.2021

Valtuusto, talousarvion II käsittely